

In het vizier: De dapperheidonderscheiding "De Bronzen Leeuw"

Oorsprong:

Bronzen Leeuw is in 1944 ingesteld bedoeld voor Nederlandse militairen, burgers of buitenlanders die zich ten behoeve van de Nederlandse Staat in de strijd tegenover de vijand door het bedrijven van bijzonder moedige en beleidvolle daden hebben onderscheiden. Decoratievoorstellen worden beoordeeld de Commissie Dapperheidsonderscheidingen van het ministerie van Defensie. De minister van Defensie doet voordracht aan het Staatshoofd, die toekenning via een koninklijk besluit bekrachtigt. De Bronzen Leeuw is een Koninklijke onderscheiding die is ingesteld bij Koninklijk Besluit van 30 maart 1944. Het is dus een betrekkelijk 'jonge' onderscheiding. De instelling van deze onderscheiding voor dapperheid maakte een eind aan de Kroon voor Eervol Vermelden. Deze kroon werd door Militairen die opvielen door dapperheid en daarvoor in een dagorder waren vermeld op het Ereteken voor Belangrijke Krijgsbedrijven, het Vliegerkruis of het Bronzen Kruis gedragen. De 87 kronen op het Bronzen Kruis en de 17 kronen op het Vliegerskruis werden vervangen door Bronzen Leeuwen. Niet alle gedecoreerden hebben daarvan gebruik gemaakt of kunnen maken. De Nederlandse traditie dat men voor een en dezelfde dappere daad slechts een onderscheiding kan dragen betekent dat men de onderscheidingen of batons van Bronzen Leeuw en de Kroon voor Eervol Vermelden niet naast elkaar kan dragen. De trotse bezitters van beide decoraties hebben daar niet altijd naar gehandeld. Voorstellen voor de bronzen leeuw kunnen gericht worden aan de Commissie Dapperheidsonderscheidingen van het ministerie van Defensie. Uiteindelijk wordt de Bronzen Leeuw dan toegekend via een Koninklijk Besluit. Het kruis is van brons met aan de voorzijde een Nederlandse Leeuw zoals deze in Rijkswapen van vóór 1907 voorkwam, de achterzijde is vlak. Het lint bestaat uit negen gelijke verticale banen, afwisselend oranje en Nassaus blauw.

Sinds de invoering hebben 1212 mensen de Bronzen Leeuw ontvangen.

Uitvoering:

Een kruis uitgevoerd in brons, gedekt door een cirkelvormig schild. Op de voorzijde een reliëf van de gekroonde Nederlandse Leeuw. De achterzijde is vlak. Het kruis is bevestigd aan een 37 millimeter breed lint, verdeeld in negen gelijke verticale banen, afwisselend oranje en 'Nassaus blauw', de banen aan de randen beide Nassaus blauw. Mensen aan wie de Bronzen Leeuw al een keer is toegekend, en die daarna weer door gelijkwaardige daden de onderscheiding ontvangen, dragen het cijfer '2' in goud op het lint van de Bronzen Leeuw. Bij een volgende gelijkwaardige daad wordt het cijfer verhoogd tot '3'.

Bij Koninklijk Besluit van 9 mei nr. 22 werd bepaald dat de Bronzen Leeuw werd toegekend aan het 2e en 3e Regiment Chasseurs Parachutistes" van het Franse Leger. Verder werd in het besluit bepaald dat "het versiersel van de Bronzen Leeuw ware te hechten aan het gemeenschappelijk vaandel van beide genoemde regimenten". De Bronzen Leeuw werd aan een lint in de kleuren van de onderscheiding, een zogenaamde cravatte, aan de stok van het vaandel gebonden. De tradities van beide voornoemde regimenten worden tegenwoordig voortgezet door het 1e Regiment "Parachutiste d'Infanterie de Marine". De Bronzen Leeuw is aan het vaandel van dit regiment bevestigd.

Op 7 oktober 2009 werden wederom twee bronzen leeuwen toegekend aan Nederlandse commando's voor hun acties in Afganistan, te weten aan Kapitein Gijs (alleen genoemd met zijn voornaam omdat deze vanwege zijn bijzondere taak niet herkenbaar in de media mag verschijnen) en commando kapitein Björn Peterse, welke de onderscheiding postuum ontving (verongelukte op 27-jarige leeftijd tijdens een parachuteoefening met het KCT in Amerika).

Kapitein Gijs (KCT) Bronzen Leeuw

Op de binnenplaats van het Kasteel van Breda neemt kapitein Gijs plaats op een bankje. Een halfuur daarvoor heeft onze KCT'er uit handen van de minister de Bronzen Leeuw opgespeld gekregen, op het plein nu pal voor zich. 'Zo af en toe heb je het nodig dat iemand tegen je zegt dat je het goed doet', zegt Gijs. 'Zo zie ik deze onderscheiding ook. Wie wat heeft gedaan en wie waar een medaille voor krijgt, is niet zo belangrijk. Met deze onderscheiding krijgen wij waardering voor ons werk. Dat telt.' Erg veel te vertellen heeft Gijs niet, kort na de besloten ceremonie, achter de gesloten deuren van de Hendrikuspoort. Zijn werkzaamheden vinden grotendeels plaats tijdens geheime operaties en buiten het publieke blikveld, soms het lot en soms de zegen van een operator van het KCT. Maar het past de persoonlijkheid van de kapitein wel. Gijs weegt zijn woorden goed voordat hij ze deelt met toehoorders. Bovendien, aan de uitzonderlijke onderscheiding die hij zojuist heeft ontvangen en de bijzondere aandacht en de loftuitingen moet hij zichtbaar wennen. 'Het is de charme van het werk, dat het afgeschermd en geheim is. Maar daarom is het ook wel prettig te weten 'De waardering voor ons werk telt' Kapitein Gijs ontving woensdag 7 oktober in een besloten ceremonie op het Kasteel van Breda de Bronzen Leeuw, de hoogste Koninklijke dapperheidsonderscheiding na de Militaire Willemsorde. 'Het is prettig te weten dat onze daden niet helemaal ongezien blijven.

Kapitein Björn Peterse (KCT) Bronzen Leeuw (postuum)

'Vakgek, slim, sociaal, fanatiek' "In 2006 heeft kapitein Peterse als pelotonscommandant aan meerdere operaties in Afghanistan deelgenomen. Hierbij heeft hij herhaaldelijk blijk gegeven van het bewust en weloverwogen nemen van grote persoonlijke risico's." Aldus het Koninklijk Besluit dat beslist over de dapperheidsonderscheiding voor kapitein Björn Peterse van het Korps Commandotroepen. Kapitein Peterse was er in Breda niet bij; 9 maart 2007 kwam hij op 27-jarige leeftijd om het leven door een ongeval bij het parachutespringen. Postuum werd hem de Bronzen Leeuw uitgereikt. Zijn partner nam de onderscheiding in ontvangst, zijn KCT-collega's zagen het tevreden en trots aan. 'Enthousiast, vakgek, slim, sociaal, fanatiek', noemt korporaal-1 Robin de kapitein, tijdens de uitzending van 2006 zijn pelotonscommandant. Robin fungeerde als de chauffeur van Peterse. 'Hij had de moeilijkste functie van ons allemaal. Hij moest beslissen of we voorwaarts gingen of niet, onder loodzware omstandigheden, en hij droeg de verantwoordelijkheid van de consequenties. Hij maakte zijn keuzes altijd weloverwogen. Hij was een goede leider.' Tijdens een operatie in 2006 voerde Peterse het bevel over een Special Forces detachement. Zijn eenheid raakte verwickeld in een zwaar gevecht met numeriek sterkere vijandelijke eenheden. Kapitein Peterse wist het initiatief te verkrijgen en besliste het gevecht in zijn voordeel. Bij een andere operatie, ter ondersteuning van Amerikaanse en Afghaanse coalitiepartners, zette Peterse de beschikbare middelen effectief in, waarmee hij er voor zorgde dat het coalitieverband ondanks munitie-schaarste staande bleef in de strijd. "Bij al deze operaties wist hij door zijn doortastend, beleidvol en moedig optreden, onder veelal zware geografische en klimatologische omstandigheden, levens te redden onder eigen troepen, coalitiegenoten en Afghaanse eenheden", aldus het Koninklijk Besluit. 'Ik ken hem al sinds het moment dat ik bij de compagnie kwam', zegt eerste luitenant Robbert. 'Ik heb eerst onder hem en later naast hem gewerkt. We zijn samen naar de KMA gegaan, trok privé ook met hem op. Hij verdient de Bronzen Leeuw absoluut. Hij was echt een goede commandant.'